

§ 57

Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman 2017 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2018-000571 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden tupakka- ja lääkelain mukaisen valvontasuunnitelman 2017 toteutumisen arvioinnin.

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta hyväksyi 13.12.2016 (Ylk 371 §) tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2017 osana ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2015–2019. Tässä selvityksessä arvioidaan tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2017.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvista peritään vuosittainen valvontamaksu. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää tupakka- ja lääkelain mukaiset vuosittaiset valvontamaksut.

Tupakkavalvonnan toteutuminen vuonna 2017

Tupakka- ja lääkelain valvonnassa keskityttiin huolehtimaan tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemuksista ja luparekisterien ylläpidosta.

Tupakka- ja lääkelain mukaisessa valvontasuunnitelmassa vuodelle 2017 suunniteltiin Helsingissä tehtäväksi 370 tarkastusta. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 405. Helsingissä tulisi sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ohjeiden mukaan tehdä vuosittain 512 tarkastusta tupakkatuotteiden vähittäismyyntipaikkoihin ja tupakointitiloihin, joten Valviran tarkastustavoitteen pestyttiin toteuttamaan noin 53 %. Näytteitä ei suunniteltu otettavaksi, eikä niitä myöskään otettu.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupia käsiteltiin 164 ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia 99.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluilla oli edustus kaupungin hallintokuntien yhteisessä Savuton Helsinki-ohjausryhmässä sekä ehkäisevän päihdetyön Pakka-työryhmässä.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipaikat

23.03.2018

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa keskityttiin tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupien käsittelyyn sekä luparekisterin ylläpitoon liittyviin tehtäviin. Helsingissä on noin 840 tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkaa (tilanne 9.2.2018).

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 246 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 243 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Tarkastukset tehtiin erillisinä tarkastuksina vähittäiskauppoihin ja ravintoloihin. Valviran mukaan tarkastuksia tulisi tehdä vähittäismyyntipaikkoihin vähintään kerran kahdessa vuodessa, mikä tarkoittaisi Helsingissä yli 400 tarkastusta vuodessa.

Tupakointitilat

Ravintolatupakointi on ollut kiellettyä vuodesta 2007 lähtien. Täyskielosta huolimatta ravintolat ovat voineet rakentaa erillisen tupakointitilan. Tupakointitilat hyväksytään rakennusvalvontaviranomaisen toimesta, mutta tupakkavalvontaviranomaisella on merkittävä rooli tupakointitilan käytön ja toiminnan valvonnassa. Ympäristöpalveluiden tiedossa olevia tupakointitiloja on Helsingissä 97. Määrä on hiukan lisääntynyt edellisvuosista vesipiippukahviloiden ja valvonnan tehostumisen myötä löytyneiden kohteiden vuoksi sekä muissa tiloissa kuin ravintoloissa sijaitsevien tupakointitilojen tultua uuden tupakkalain piiriin. Valviran mukaan tarkastuksia tulisi tehdä tupakointitiloihin joka kolmas vuosi, mikä tarkoittaisi Helsingissä 32 tarkastusta vuodessa.

Ravintoloihin, joihin on rakennettu erillinen tupakointitila, tehtiin 24 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 22. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Yleisötilaisuudet

Tupakointi ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa on kiellettyä. Tupakkalain valvontaohjelman painopisteenä vuosina 2016 - 2017 oli tupakkalain säännösten noudattaminen ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa. Tarkastukset tehtiin erillisinä tarkastuksina.

Yleisötilaisuuksiin tehtiin 10 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 10 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Nikotiinivalmisteet

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa keskityttiin vähittäismyyntilupien käsittelyyn sekä luparekisterin ylläpitoon liittyviin

tehtäviin. Helsingissä on 374 nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkaa (tilanne 9.2.2018).

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 116 suunnitelmalista tarkastusta tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tarkastusten yhteydessä tavoitteen ollessa 96 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Toteutunut ja laskennallinen työpanos

Valvontasuunnitelmassa vuodelle 2017 henkilöstöresursseja oli tupakkavalvontaan arvioitu käytettävän 2,8 henkilötyövuotta (htv). Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittelemä vähimmäishenkilöstötarve on 1 htv/100 000 asukasta, mikä Helsingissä tarkoittaisi noin kuutta henkilötyövuotta.

Tupakkavalvontaan käytettyä työaikaa on vaikea määritellä tarkasti, koska valvontaa tekevien viranhaltijoiden tehtäviin kuuluu myös muita kuin tupakkavalvonnan tehtäviä. Tupakkavalvontaan käytetyn työajan toteutumisen arviointi perustuukin käytettävissä olevan henkilöstön määrään, tarkastusmääriin sekä päätösten ja selvitystöiden mukaan tehtyyn arvioon.

Suunnitellusta työpanoksesta toteutui arvion mukaan 2,3 henkilötyövuotta. Suunnitelmalliseen tupakkavalvontaan käytettiin 1 henkilötyövuosi. Muuhun tupakkalain mukaiseen valvontaan käytettiin 1,3 henkilötyövuotta.

Ympäristöpalveluissa ympäristöterveysyksikön henkilöstövoimavarat ovat vähäisemmät, mitä työtehtävät edellyttävät ja siksi tarkastajien tehtäviä on jouduttu priorisoimaan. Ensisijaisesti huolehditaan palvelulain velvoitteiden mukaan lupahakemusten käsittelystä. Henkilöstön sijaistajajärjestelyistä johtuen tupakkavalvontaan kohdennettuja henkilöstöresursseja jäi toteutumatta n. 0,5 henkilötyövuotta.

Tulot tupakkavalvonnasta

Tupakkavalvonnasta saadut tulot olivat 1 125 310,00 euroa.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemusten sekä nikotiininesteiden vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä peritään maksu. Vuonna 2017 hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittiin 51 555,00 euroa.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupien haltijoilta sekä tukkumyyntipaikoilta peritään myyntipiste-

23.03.2018

kohtainen vuosittainen valvontamaksu, mikä kattaa myös kaiken suunnitelmallisen valvonnan. Vuonna 2017 vuosittaisia valvontamaksuja perittiin 1 073 755,00 euroa.

Tupakka- ja lääkelain mukaisesta valvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpalveluissa tehtävään tupakkavalvontaan, vaan valvontatulot menevät Helsingin kaupungille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Pia Malm, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: +358 9 310 32034
pia.malm(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristö-
terveydenhuolto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto,
valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Pia Malm, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: +358 9 310 32034
pia.malm(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristö-
terveydenhuolto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto,
valmistelu tai täytäntöönpano

23.03.2018

Asia/12

Tiedoksi

Ympäristöterveysyksikkö
Elintarviketurvallisuusyksikkö